

Nieuwsbrief voor gemeenten

Juni 2020

Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

[In deze nieuwsbrief](#)
[Regionale publicaties](#)
[Statistieken in opdracht](#)
[Regionale statistieken](#)
[Urban Data Centers](#)
[Overig nieuws](#)
[Meer informatie](#)
[Colofon](#)

In deze nieuwsbrief

Dit is de veertiende uitgave van de Nieuwsbrief voor Gemeenten van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hierin vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken. De nieuwsbrief verschijnt elk halfjaar.

Corona en het CBS

Deze editie van de Nieuwsbrief voor Gemeenten is gemaakt in de periode april/mei 2020, tijdens de coronacrisis. Recente cijfers die te maken hebben met de coronacrisis, zijn te vinden op [de Corona-dossierpagina](#) op de CBS-website. Op het moment van schrijven zijn scholen, horeca en diverse andere instellingen al een maand gesloten, en werken zoveel mogelijk mensen thuis. Dat laatste geldt ook voor de medewerkers van het CBS, waaronder de redactieleden van deze nieuwsbrief.

Ondanks deze bijzondere omstandigheden is het weer gelukt om een interessante en afwisselende nieuwsbrief samen te stellen, vol recent, regionaal nieuws. Zo kunt u lezen over onlangs verschenen CBS-publicaties, zoals De regionale economie en de Veiligheidsmonitor. Daarnaast is er aandacht voor verschillende samenwerkingsverbanden en statistieken die in opdracht van externe partijen zijn gemaakt. Ook is er nieuws vanuit de Urban Data Centers en worden verschillende regionale statistieken van het CBS uitgelicht.

Wij wensen u veel leesplezier en een goede gezondheid voor u en uw naasten!

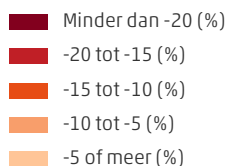
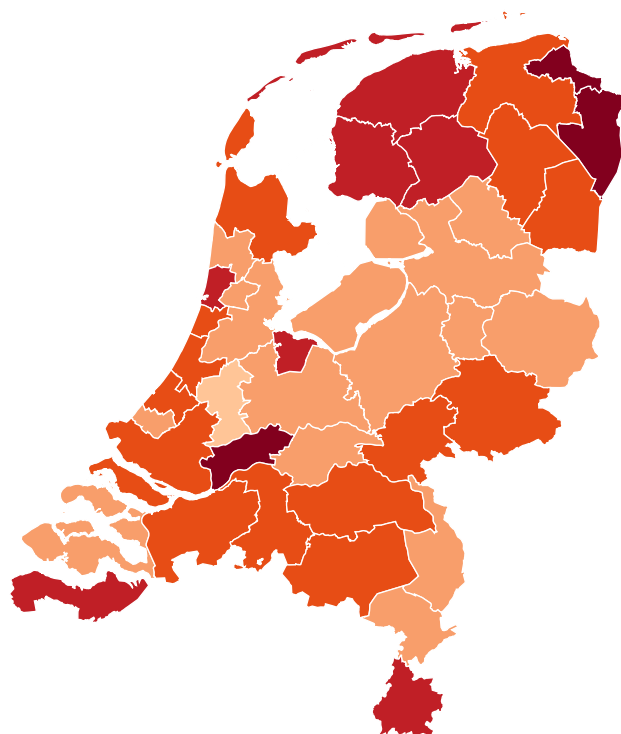
Regionale publicaties

De regionale economie 2018

De webpublicatie *De regionale economie 2018* bevat hoofdstukken over de economische groei van provincies, de vier grote steden en de COROP-plusgebieden, en over alle facetten van de arbeidsmarkt in de verschillende provincies.

Andere hoofdstukken gaan over regionale verschillen in het aandeel thuiswerkers en het effect van thuiswerken op het woon-werkverkeer; over de regionale effecten van online winkelen op de prestaties van de fysieke winkels; over regionale welvaart aan weerszijden van de Nederlands-Duitse en Nederlands-Belgische grens.

Winkelvestigingen, verandering 2010-2019

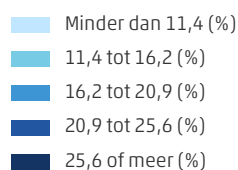
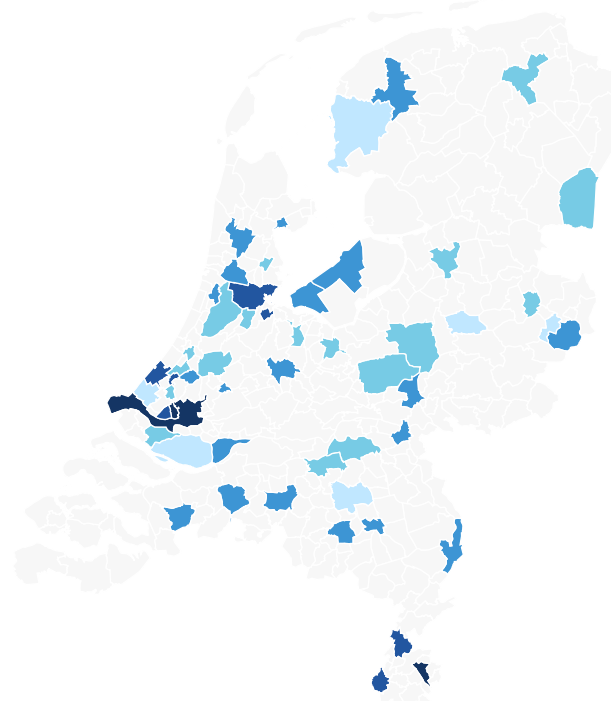
De publicatie is grotendeels gebaseerd op de regionale rekeningen van het CBS. De regionale rekeningen leveren regionale cijfers over de economische groei, het bruto binnenlands product (bbp), het bbp per hoofd van de bevolking, de werkgelegenheid, de verdeling van de

toegevoegde waarde over de bedrijfstakken en de bijdrage van iedere bedrijfstak aan het bbp. Op verzoek kunnen deze gegevens ook voor gemeenten vanaf 100 duizend inwoners samengesteld worden. Interesse? Mail dan naar maatwerk@cbs.nl.

Veiligheidsmonitor 2019

Het CBS publiceerde op 2 maart 2020 de *Veiligheidsmonitor 2019*. Hierin zijn cijfers opgenomen voor de 52 gemeenten met meer dan 70 duizend inwoners. Centraal staan thema's als buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap van criminaliteit. Gemeenten kunnen aan de Veiligheidsmonitor deelnemen door extra enquêtes in te kopen, waardoor het mogelijk is om ontwikkelingen in de eigen gemeente te monitoren en op laagregionaal niveau vergelijkingen te maken. De kaart hieronder laat voor de 52 grootste gemeenten zien in welke mate de bewoners zich weleens onveilig voelen in de eigen buurt.

Onveiligheidsgevoelens in eigen buurt van de 52 grootste gemeenten, 2019

Wijzigingen Wijk- en Buurtindelingen

Alle gemeenten in Nederland zijn ingedeeld in wijken en buurten. Gemeenten voeren eigen beheer op hun Wijk- en Buurtindeling (WBI) en kunnen jaarlijks wijzigingen aanbrengen. Dit jaar hebben 15 gemeenten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. De wijzigingen van deze gemeenten zijn doorgevoerd in de wijk- en buurtkaart 2020.

De WBI is een voor gemeenten belangrijke indeling, die ook door een breed scala aan andere partijen wordt overgenomen en toegepast, waaronder planbureaus, politie, makelaars, journalisten, onderzoeksinstituten en diverse andere overheidsinstanties. Werkt u bij een gemeente en wilt u de Wijk- en Buurtindeling wijzigen? Lees dan [hier](#) verder. Hier vindt u ook de richtlijnen voor de Wijk- en Buurtindeling zoals opgesteld in samenwerking met een tiental gemeenten.

Statistieken in opdracht

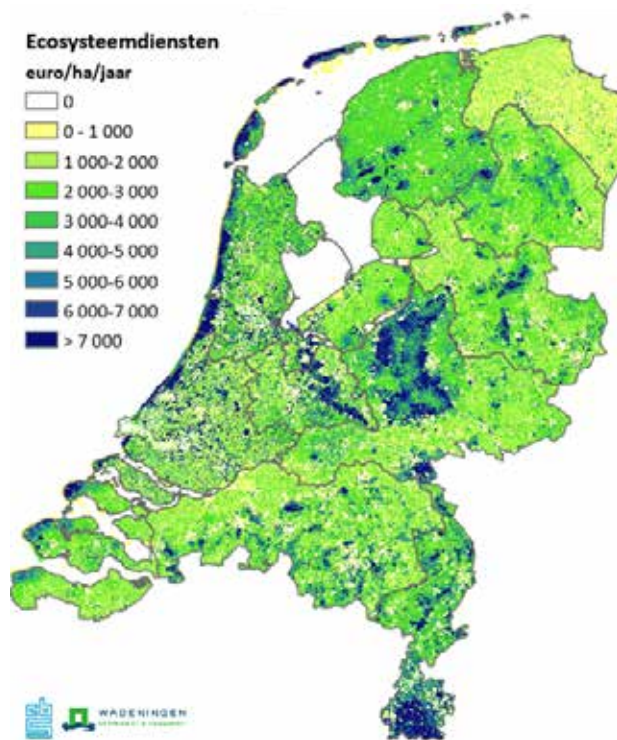
Regionalisering Monitor Brede Welvaart

Sinds 2018 maakt het CBS de Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals. Vanaf het begin is er veel vraag naar regionale data over brede welvaart. Het CBS werkt inmiddels voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan een gemeentelijke monitor ter ondersteuning van de Regio Envelop. Onder dit programma, dat wordt beheerd door het ministerie van LNV, worden tussen 2018 en 2022 grote maatschappelijke uitdagingen op regionaal niveau aangepakt. Het succes van deze regionale aanpak zal worden beoordeeld op de mate waarin zij bijdraagt aan de ontwikkeling van de brede welvaart.

Voor de gemeente Eindhoven wordt een monitor ontwikkeld om brede welvaart te meten op wijk- en buurniveau. In Friesland werkt het CBS onder andere samen met de gemeente Waadhoeke, het Fries Sociaal Planbureau en de provincie aan manieren om brede welvaart een plaats te geven in de ontwikkeling van beleid. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Edwin Horlings (e.horlings@cbs.nl).

Natuurlijk Kapitaalrekeningen

In 2019 heeft het CBS de tweede fase afgerond van het project Natuurlijk Kapitaalrekeningen Nederland (NKR), in opdracht van ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en in samenwerking met Wageningen Universiteit. De NKR hebben als doel om de relatie tussen natuur, economie en menselijke activiteiten op overzichtelijke en internationaal vergelijkbare wijze in kaart te brengen.

In 2019 is een ecosysteemrekening ontwikkeld en zijn belangrijke ecosysteemdiensten (door de natuur geleverde diensten) in geld uitgedrukt. Ook heeft er dat jaar een verkennende studie plaatsgevonden, in opdracht van Rijkswaterstaat, over het opzetten van ecosysteemrekeningen voor de Nederlandse Noordzee.

In de nieuwe Ecosysteemrekening 2019 heeft het CBS voor het eerst geraamd hoeveel de natuur minimaal bijdraagt aan de economie door het in geld uitdrukken van tien ecosystemendiensten. Een ecosysteemrekening brengt verschillende biodiversiteitsindicatoren samen zodat deze op een samenhangende manier vergeleken kunnen worden over een bepaalde periode.

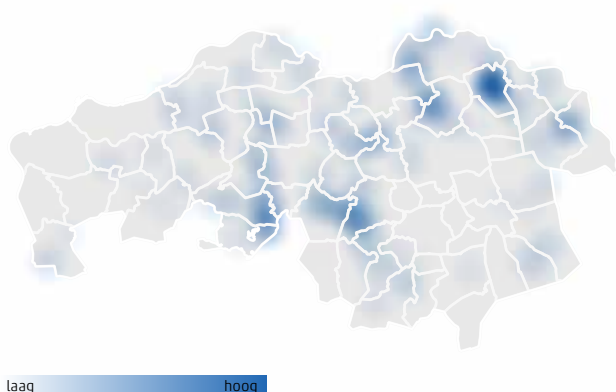
De modellen zijn ruimtelijk specifiek. Hierdoor kan per geografische eenheid bekeken worden hoe hoog de economische bijdrage van natuur aan de economie is. Interessant? [Hier](#) kunt u verder lezen.

Heatmaps Brabantse veestapel

Het CBS heeft in opdracht van de provincie Noord-Brabant een overzicht gemaakt van de dierenaantallen per postcode-4-gebied in elke gemeente. De reguliere dierenaantallen die het CBS publiceert, zijn gebaseerd op het hoofdvestigingsadres van het bedrijf. Het onderzoek is uitgevoerd voor runderen,

varkens, schapen, geiten en pluimvee. Voor de verschillende soorten vee zijn met behulp van nieuwe analysetechnieken heatmaps gemaakt die de concentratie dieren per gemeente weergeven. De meeste geiten in Noord-Brabant bevinden zich in de gemeente Landerd: in 2018 telde deze gemeente bijna 17 duizend geiten. Klik [hier](#) voor meer informatie over het onderzoek.

Concentratie geiten in Noord-Brabant, 2018

Omzet winkelgebieden Oost-Nederland

In opdracht van verscheidene gemeenten heeft het CBS omzetcijfers van winkelgebieden in Oost-Nederland samengesteld. Met deze CBS-cijfers voert I&O Research een koopstromenonderzoek uit. Hiermee wordt de ontwikkeling van de detailhandel en het koopgedrag van consumenten in deze gemeenten in beeld gebracht. Het CBS kan voor verschillende regionale niveaus, zoals postcodes, wijken en buurten, en voor branches de omzetontwikkeling in beeld brengen. Klik [hier](#) voor meer informatie over het onderzoek. Neem contact op via maatwerk@cbs.nl, als u geïnteresseerd bent in dergelijke cijfers voor uw gemeente.

Regionale statistieken

1,9 miljoen huishoudens met minderjarige kinderen

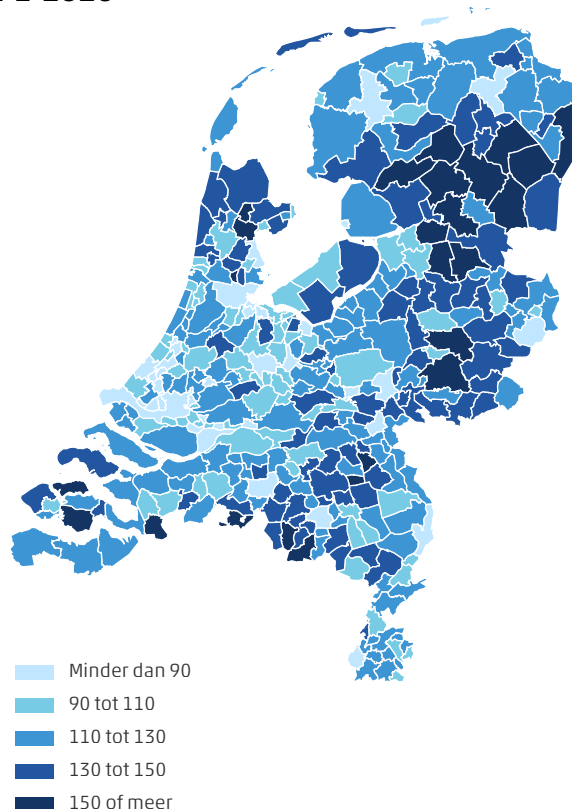
Op 1 januari 2019 telde Nederland bijna 1,9 miljoen gezinnen met kinderen tot 18 jaar. In 1,3 miljoen huishoudens was het jongste kind jonger dan 12 jaar, in 563 duizend huishoudens was het jongste kind 12 tot 18 jaar oud. Er waren 356 duizend eenouderhuishoudens met minderjarige kinderen. In bijna een kwart van de Nederlandse huishoudens zijn minderjarige kinderen. In Urk zijn dat er met bijna 45 procent beduidend meer. Ook in Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp, Staphorst en Renswoude zijn in meer dan een derde van de huishoudens minderjarige kinderen. Relatief het laagste aantal huishoudens met minderjarige kinderen is te vinden in Maastricht. Klik [hier](#) om verder te lezen.

Steeds meer Nederlanders hebben een motorrijbewijs

Begin 2020 hadden bijna 1,5 miljoen personen een Nederlands motorrijbewijs, 4,4 procent meer dan begin 2014. Ook het aantal motorfietsen steeg in deze periode, met 4 procent.

Per duizend Nederlanders van 18 jaar of ouder hebben er gemiddeld 106 een motorrijbewijs. In de gemeenten Dalfsen, Bronckhorst en De Wolden hebben relatief veel inwoners een motorrijbewijs. In deze gemeenten mogen respectievelijk 188, 179 en 178 personen per duizend inwoners motorrijden. In Rotterdam en Amsterdam is het motorrijbewijsbezit het laagst. Hier hebben 55 en 60 personen per duizend inwoners een motorrijbewijs. Meer weten? Klik [hier](#) om verder te lezen of bekijk de cijfers op [StatLine](#).

Motorrijbewijsbezit per 1 000 inwoners, 1-1-2020

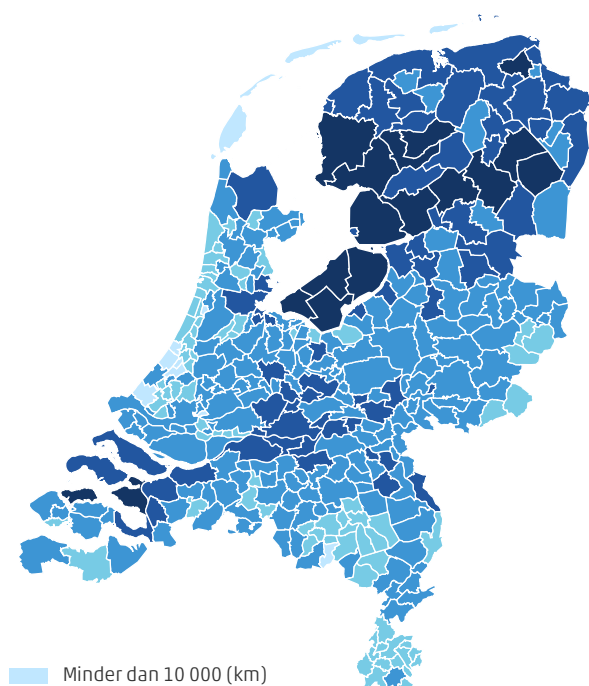
Bron: CBS, RDW

Meeste kilometers met auto uit Almere

In 2018 reden particulieren gemiddeld 11,6 duizend kilometer met Nederlandse personenauto's. Met auto's uit de gemeente Almere werd gemiddeld het meest gereden, ruim 14,5 duizend kilometer. Daarna volgen auto's uit Zeewolde (ruim 14 duizend km) en Dronten (bijna 14 duizend km). Met

auto's op de Waddeneilanden werd gemiddeld het minst gereden. Auto's uit Terschelling reden gemiddeld maar 7,3 duizend kilometer. In de [Jaarmonitor Wegvoertuigen: kilometers](#) leest u meer over de kilometers van personenauto's en andere motorvoertuigen.

Gemiddeld jaarkilometrage particuliere personenauto's, 2018

Bron: CBS, RDW

115 duizend mensen in verzorgings- of verpleeghuis

Op 1 januari 2019 woonden ruim 115 duizend mensen in een verzorgings- of verpleeghuis. Ruim 11 procent (13,3 duizend) zit in een verpleeghuis in een van de vier grootste gemeenten. Rotterdam telt met 4,5 duizend de meeste bewoners, gevolgd door Amsterdam met ruim 3 duizend.

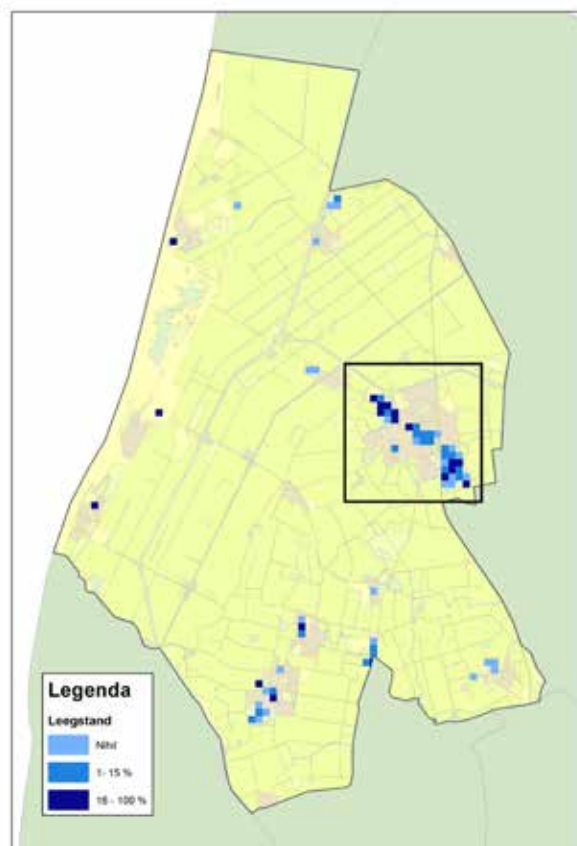
Naast de vier grote steden telt Nederland nog 11 gemeenten waar meer dan 1 000 mensen in een instelling wonen. Daaronder zijn Breda, Apeldoorn, Tilburg en Groningen. Er zijn 23 gemeenten met 50 of minder verpleegbewoners. Schiermonnikoog en Rozendaal hebben als enige geen verzorgings- of verpleeghuis. Klik [hier](#) om verder te lezen.

Urban Data Centers

Leegstand in Schagen

Welke delen van winkelgebieden of bedrijventerreinen lopen goed, en welke delen gaan minder? De nieuwe kaarten die het CBS samen met de gemeente Schagen heeft gemaakt, laten dit in één oogopslag zien. Deze kaart van de gemeente Schagen toont het aandeel leegstaande winkels of bedrijven in vierkanten van 200 bij 200 meter. Zo is in de woonplaats Schagen (aangegeven met het vierkant) te zien dat in het centraal gelegen winkelcentrum relatief weinig leegstand is, terwijl het bedrijventerrein in het noordwesten duidelijk meer leegstand kent. Deze kaart is een handig hulpmiddel voor het beoordelen van uitbreidingsplannen, investeringen, of herontwikkelingen. Klik [hier](#) om verder te lezen.

Leegstand in de gemeente Schagen, 2018

Nieuwsbrief Urban Data Centers

Sinds enkele jaren werken gemeenten en provincies met het CBS samen in Urban Data Centers om datagedreven beleid mogelijk te maken. In een UDC werken gemeenten en provincies samen met het CBS om op lokaal en regionaal niveau onderzoek te doen naar maatschappelijk relevante

thema's. Denk hierbij aan onderwerpen als mobiliteit, leefbaarheid, energietransitie en zorg. Als u werkzaam bent op een van deze terreinen, is het fijn om te weten wat er aan onderzoek verricht is. Misschien is een vergelijkbaar onderzoek ook bruikbaar in uw omgeving.

Elke maand brengt het CBS een nieuwsbrief uit met daarin alle onderzoeken die vanuit de UDC's zijn uitgevoerd, en de te verwachten nieuwsberichten met aandacht voor lokale statistieken. Wilt u ook weten wat er allemaal op lokaal niveau wordt onderzocht? Meld u dan aan voor deze mailing door een e-mail te sturen naar udc.info@cbs.nl.

Overig nieuws

CBS in uw buurt wordt vernieuwd

Laatst is CBS in uw buurt voorzien van een update. Bij veel variabelen zijn de cijfers over jaren 2018 en 2019 toegevoegd. De kaartviewer zelf bestaat inmiddels 11 jaar en kan op sommige punten ook wel een upgrade gebruiken. Om onze dienstverlening te verbeteren horen we graag van de gebruikers wat men als positief ervaart en waar men verbeterpunten ziet. De komende tijd is daarom in de kaartviewer een enquête geplaatst waar gebruikers hun bevindingen kunnen delen. Heeft u ook een idee ter verbetering, bezoek dan [CBS in uw buurt](#) en laat uw mening weten.

Regionale indeling in het kader van het Klimaatakkoord

In het kader van het in 2019 gepresenteerde Klimaatakkoord is Nederland ingedeeld in 30 regio's. Hierin werken de lokale overheden – gemeenten, provincies en waterschappen – samen aan het opstellen van Regionale Energiestrategieën (RES). In deze overlegorganen brengen bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, netbeheerders en inwoners de mogelijkheden van lokale energiebesparing en duurzame opwekking van energie in kaart, en wat de gevolgen daarvan zijn voor het energienetwerk. Op verzoek van het [Nationaal Programma RES](#) zijn de RES-regio's toegevoegd aan de regionale indelingen voor gebruik door bijvoorbeeld adviesbureaus en modelleurs van energiesystemen. In 2019 heeft het CBS de [eerste cijfers](#) volgens deze indeling gepubliceerd.

Vernieuwd Dashboard sociale zekerheid

Onlangs is het Dashboard sociale zekerheid vernieuwd. Het dashboard bevat de meest recente gegevens over de sociale voorzieningen (bijstandsuitkeringen, vorderingen, re-integratie) en enkele sociale verzekeringen (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid). Dit dashboard geeft dan ook snel inzicht in het gebruik en de in- en uitstroom van de sociale

zekerheid per gemeente en de ontwikkeling door de tijd heen. Het dashboard maakt het verder eenvoudig om gemeenten onderling te vergelijken. Nieuw is de functie om een gemeente te vergelijken met het gemiddelde van gemeenten van gelijke grootte.

Klik [hier](#) om een kijkje te nemen. Heeft u vragen? Stuur dan een email naar SZBijstand@cbs.nl.

Meer informatie

De statistieken van het CBS zijn beschikbaar op [de CBS-website](#). Komt u via de website of [StatLine](#) niet bij de juiste cijfers of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de [Infoservice](#) van het CBS.

Via de landingspagina [Nederland regionaal](#) maakt het CBS de regionale informatie toegankelijk. Deze pagina helpt u een weg te vinden in de vele regionale gegevens en mogelijkheden. De landingspagina biedt overzicht en slaat een brug naar de regionale informatie in StatLine. Wilt u snel een overzicht hebben over de thema's waarvan het CBS regionale cijfers heeft, kijk dan in het [Overzicht regionale gegevens](#) in StatLine.

Aan de hand van interactieve kaarten op [CBSinuwBuurt.nl](#) kunt u eenvoudig cartografische weergaven van verscheidene onderwerpen samenstellen. Het CBS maakt het op deze manier mogelijk om gegevens visueel weer te geven op een laagregionaal niveau en op andere kleine oppervlakken, zoals 100-metervierkanten.

Colofon

De nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De vorige edities van de nieuwsbrief zijn te downloaden via [de archiefpagina](#) op de CBS-website. Hier kunt u zich ook aanmelden of afmelden voor de nieuwsbrief.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van het CBS? Neem dan per [e-mail](#) contact met ons op.

[Aanmelden](#) of [afmelden](#) voor deze nieuwsbrief.